

महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, 1981 च्या नियम 38 खालील सूचना क्रमांक 1, 2 व 3 नुसार कार्यवाही करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक : जन्मदि-1095/प्र.क्र.27/95/13-अ,
ग्रंथालय, मुंबई 400 032. दिनांक 3 मार्च 1998.

पहा :- 1) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, 1981, नियम 38.
2) सामान्य प्रशासन विभाग, परिपत्रक क्रमांक जन्मदि-1092/प्र.क्र.49/92/तेरा-अ, दिनांक 24 जून, 1992.

परिपत्रक :- शासकीय कर्मचा-यांची सेवा सुरु झाल्यानंतर सेवापुस्तिकेत जन्मतारीख नोंदविताना कोणती जन्मतारीख नोंदविण्यात यावी या संबंधीची तरतूद महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, 1981 च्या नियम 38 (2) मध्ये केली आहे. सदरहू नियम 15 ऑगस्ट, 1981 पासून अंमलात आलेले आहेत. या नियमानुसार जन्मदिनांक कागदोपत्री पुराव्यावरून पडताळून पहाण्यात यावा अशी तरतूद आहे. नियम 38 (2) खालील सूचना क्रमांक 1 मध्ये एकदा नोंदलेल्या जन्मतारखेमध्ये बदल करण्यासंबंधीची विनंती सामान्यतः 5 वर्षांनंतर विचारात घेण्यात येऊ नये अशी तरतूद आहे. सूचना क्रमांक 2 मध्ये अचूक जन्मतारीख नोंदण्यासाठी कोणता कागदोपत्री पुरावा ग्राह्य मानावा याबाबत तरतूद आहे. सूचना क्रमांक 3 मध्ये राजपत्रित शासकीय अधिका-यांच्या जन्मतारखेमध्ये फेरबदल करण्यासंबंधीची प्रकरणे आणि वरील सूचना क्रमांक 1 शिथील करून गुणवत्तेनुसार विचारात घ्यावयाच्या अराजपत्रित कर्मचा-यांच्या विनंतीबाबत कोणती कार्यवाही करावी याची तरतूद आहे. शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, नियम 38(2) नुसार सेवा पुस्तकात, जन्मतारीख नोंदविताना सूचना क्रमांक 2 मध्ये उल्लेख केलेले कागदोपत्री पुरावे तपासून जन्मतारीख निश्चित न करता शाळा सोडल्याच्या प्रमाणपत्रात किंवा शालांत परीक्षा प्रमाणपत्रामध्ये नोंदविलेली जन्मतारीख सेवापुस्तकात नोंदविण्यात येते व नंतर सेवा समाप्तीच्या टप्प्यावर जन्मतारीख बदलण्याचे प्रस्ताव येतात. सेवानिवृत्ती जवळ आलेली असतांना, जन्मदिनांक दुरुस्तीसाठी विचार करणे योग्य होत नाही.

2. शासन सेवेत प्रवेश केल्यापासून 5 वर्षांच्या आत जन्मदिनांकात दुरुस्तीसाठी अर्ज, केला नसल्यास तो विचारात घेण्यात यावा अथवा कसे हा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. सर्वोच्च न्यायालयाने दिवाणी अपील क्रमांक 502/1993 (केंद्र शासन विरुद्ध हरनामसिंग) या प्रकरणी दिलेला निवाडा व त्यासंबंधात केंद्र शासनाने काढलेले आदेश यांचा विचार करून शासन आता असे आदेश देत आहे की, ज्या शासकीय अधिका-यांनी/कर्मचा-यांनी महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेत दिनांक 15 ऑगस्ट 1981 पूर्वी व ज्यांनी दिनांक 15 ऑगस्ट 1981 रोजी सेवेत प्रवेश केलेला आहे अशांच्या बाबतीत 5 वर्षांच्या कालावधी दिनांक 15 ऑगस्ट 1981 पासून गणण्यात यावा म्हणजेच दिनांक 15 ऑगस्ट 1981 पूर्वी व दिनांक 15 ऑगस्ट 1981 रोजी सेवेत प्रवेश केलेल्या अधिका-यांनी/कर्मचा-यांनी दिनांक 14 ऑगस्ट 1986 पर्यंत अर्ज, केलेला असल्यास तो विचारात घेण्यात यावा. अन्य शासकीय अधिका-यांनी/कर्मचा-यांनी सेवा पुस्तकात नोंदलेला जन्मदिनांक दुरुस्त करण्यासाठी सेवेत प्रवेश केल्यापासून 5 वर्षांच्या आत अर्ज, केला असल्यासच तो विचारात घेण्यात यावा. सेवानिवृत्त अधिका-यांची/कर्मचा-यांची जन्मदिनांक दुरुस्त करण्याबाबतची प्रकरणे विचारात घेण्यात येऊ नयेत.

3. शासन सेवेत प्रवेश केल्यापासून 5 वर्षांच्या आत अर्ज, केला असल्यास सामान्य प्रशासन विभाग, परिपत्रक क्रमांक:जन्मदि-1092/प्र.क्र.49/92/तेरा-अ, दिनांक 24 जून 1992 च्या तपासणी सूचीतील (प्रत संलग्न) पुरावे मागवून, तपासून संबंधित अधिका-यांच्या/कर्मचा-यांच्या जन्मदिनांकात दुरुस्ती करणे आवश्यक नाही असे विभागाचे मत असल्यास तो प्रस्ताव सामान्य प्रशासन विभागाकडे सादर करण्यात येऊ नये. सामान्य प्रशासन विभागाकडे जन्मदिनांकात दुरुस्तीबाबतचा प्रस्ताव पाठविण्यापूर्वी वर नमूद केलेल्या दिनांक 24 जून 1992 च्या परिपत्रकासोबतच्या तपासणी सूचीतील सर्व मुद्यांची खुद्द विभागाने तपासणी करणे आवश्यक आहे. तसेच दुरुस्त करण्यात येणा-या जन्मतारखेमुळे एच-1447(4500-3-98)-1

संबंधित कर्मचारी शाळेच्या, विद्यापीठाच्या महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षेस, निवडमंडळाच्या परीक्षेस शासकीय सेवेत प्रवेश करण्यासाठी विहित केलेल्या वयोमर्यादेनुसार अपात्र ठरतो किंवा कसे याबाबतही तपासणी करावी.

4. नियम 38(2) नुसार सेवापुस्तकात जन्मतारीख नोंदविताना सूचना क्रमांक 2 मध्ये उल्लेख केलेले कागदोपत्री पुरावे तपासून जन्मतारीख निश्चित न करता शाळा सोडल्याच्या प्रमाणपत्रात किंवा शालांत परीक्षा प्रमाणपत्रामध्ये नोंदविलेली जन्मतारीख सेवापुस्तकात नोंदविण्यात येते व नंतर जन्मतारीख बदलण्याचे प्रस्ताव येतात असे निदर्शनास आले आहे. शासन आता असे आदेश देत आहे की, ज्यावेळी शाळा सोडल्याच्या प्रमाणपत्रात किंवा शालांत परीक्षा प्रमाणपत्रात दिलेली जन्मतारीख व जन्म-मृत्यू नोंदवहीत नोंदविलेली जन्मतारीख भिन्न असेल त्यावेळी जन्म-मृत्यू नोंदवहीत नोंदविलेली जन्मतारीख नियमानुसार स्वीकारून तिची सेवा पुस्तिकेत नोंद घेणे आवश्यक आहे. परंतु हा पुरावा ज्या कर्मचा-यांचे मूळ जन्म-मृत्यू नोंदवहीत नाव असेल व ही नोंद जन्माच्यावेळी घेतली असेल त्यांच्या बाबतीत ग्राह्य मानावा अन्यथा उपरोक्त नियम 38 मधील सूचना क्रमांक 2 (एक) नुसार जन्म दिनांकाची नोंद घेण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी. जन्म-मृत्यू नोंदवहीतील उतारा तपासताना ही नोंद मूलतःच घेण्यात आली आहे, याची खात्री करून घेण्यात यावी. ही जन्मतारीख सेवापुस्तिकेत नोंदविल्यावर त्यामध्ये दुरुस्ती करता येणार नाही याची स्पष्ट कल्पना कर्मचा-यांस देऊन त्यावर त्याची सही घ्यावी.

महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम 1981 मधील नियम 38 मध्ये वित्त विभागामार्फत यथावकाश दुरुस्ती करण्यात येईल. प्रस्तुत आदेश विधी व न्याय विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक 3735/सिव्हील/ अ 1989, दिनांक 18 डिसेंबर, 1997 व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक 63/98/सेवा-6, दिनांक 26 जानेवारी 1998 नुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ना. ना. भडीकर,

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
- मुख्य मंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
- * प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ न्याय शाखा, मुंबई,
- * प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,
- * प्रबंधक लोक आयुक्त/उप लोकआयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
- * सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई,
- * सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
- * सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
- सर्व विभागीय आयुक्त,
- संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई,
- अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- सर्व जिल्हाधिकारी,
- सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
- मंत्रालयाचे सर्व विभाग (15 प्रतीसह)
- वित्त विभाग, सेवा-6 (10 प्रती) (महाराष्ट्र नागरी सेवा सर्वसाधारण शर्ती) नियम 1981 मधील नियमात आवश्यक ती सुधारणा तात्काळ करण्यात यावी.
- मंत्रालयीन विभागांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील असलेले सर्व विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख.
- निवड नस्ती (2 प्रती).

* पत्राने.

शसकीय कर्मचा-यांच्या सेवापुस्तिकेत नोंदलेल्या जन्मदिनांकामध्ये दुरुस्ती करण्याबाबतचे अर्ज, तपासण्यासाठी तपासणीसूची.

- (1) सेवेत प्रवेश केल्यावर 5 वर्षांचे आत जन्मतारीख बदलण्यासंबंधी अर्ज केला आहे काय? नसल्यास कारण, नव्या जन्मतारखेबाबतचा बोध कसा काय झाला?
- (2) जुन्या जन्मतारखेमुळे संबंधित कर्मचा-यास शासन सेवेत प्रवेश करताना काही फायदा मिळाला आहे किंवा कसे?
- (3) जुन्या जन्मतारखेची नोंद जन्म-मृत्यू नोंदवहीत आहे किंवा कसे?
- (4) कर्मचा-याने स्वतःचे किंवा आई, वडील, पालक, मित्र, नातेवाईक यांचे जन्म तारखेबाबतचे निवेदन दिले आहे काय? असल्यास त्याचा तपशील.
- (5) शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र, एस.एस.सी. किंवा शालांत परीक्षा प्रमाणपत्र किंवा विद्यापीठाचे प्रमाणपत्र यापैकी कोणते/कोणती प्रमाणपत्रे सादर केले/केली आहे/आहेत.
- (6) कर्मचा-याने मूळ जन्म-मृत्यू नोंदवहीतील ज्या पृष्ठावर कर्मचा-यांच्या जन्माची नोंद असते त्या पृष्ठाची/ उता-याची साक्षांकित झेरॉक्स प्रत सादर केली आहे काय? या उता-यात मुलाचे नाव नोंदले आहे काय, जेणेकरून हा पुरावा निर्विवाद पुरावा म्हणून ग्राह्य धरता येईल.
- (7) कर्मचा-याने जन्मपत्रिका सादर केली आहे काय?
- (8) कर्मचा-याने कुटुंबविषयक कागदपत्रांतील किंवा खातेवह्यांमधील कोणत्या नोंदी सादर केल्या आहेत?
- (9) कर्मचा-याने भावंडांच्या पुराव्यासहित साक्षांकित जन्मतारखा सादर केल्या आहेत काय? असल्यास त्याचा तपशील. नसल्यास त्याची कारणे.
- (10) कर्मचा-याने सेवा समाप्त होण्याचे सुमारास जन्मतारीख बदलण्याची विनंती केली आहे काय? तसे असल्यास अगोदरच्या कालावधीत या बाबींकडे संपूर्ण दुर्लक्ष करून केवळ सेवेत मुदतवाढ मिळण्याच्या उद्देशानेच आता सेवाकालाच्या अखेरीस जन्मतारीख बदलण्यासाठी अर्ज केला आहे असे का गृहीत धरू नये? ही धारणा खोडून काढण्याचे दृष्टीने अर्जद्वाराने काही ठोस पुरावा सादर केला आहे काय?
